

KOLLEKTIE BAKKER

jaor: 1961.

JOUK, Stellingwerfse riempies; Het olde kammenet.

In: Friese Koerier 7 januari 1961.

Friese Koerier ... 7 jan. 1961 ...

359 Stellingwerfse riempies

Het olde kammenet

Grootmoeke hadd' een kammenet;
't Was old en sikkeneurig.
De deurties waren wat vezet,
De leaden leupen treurig.

Toen ging ze noar de timmerman.
Die nikte hiel gewichtig.
Hi'j skeafde d'r een beetien an,
En dri'jde, slim vezichtig,

Zo hier en doar een skroevien in.
Ziezo, dat leed was leden!
Een kwassien lak! 't Was bést noar 't
zjn!

Grootmoeke keek tevreden!
Zo kón 't wel weer, al was het old.
Grootmoeke nikte blieder!
Mar diepe zat in 't wrakke holt
De worm, en die vrat wieder!.....

JOUK

144

"Stellingwerf"
- 13 jan. 1961 -

An Jan Aarm zien haand
Deur 't Stellingwerfse laand!

VII. Noar 't butenlaand.

As wij vroeger as skoelejongen een skoffien hadden stoen proaten, dan zee d'r allicht eens iene: „Ja jongens, 'k wil verder!” En dan zee nommer twee derekt: „Noar Vledder!” Mar nommer iene weer: „'k Goa liever noar Diever!”

Miskien zeggen alle goeie Noordwoldigers dat nog wel, zolange as ze de korte broek dregen. Trouwens, die korte broeken bin wel uut de mode reakt, hè? En de lange zwarte kousen, mit stoppen veur de kni'jjen, dus ok. In onze skoelejoaren hietten die blote kni'jjen en die kolde billegies gezond, zie. Toen stonnen er wel eens spotpleaties in de kraante over Peries. Dat is de stad van de Eiffeltoren. Doar leupen de jongies krek as de grote mannen: allemoale in de lange broek. Nou, ik vun het vanzelf ok een bespottelik gezichte, dat begriepen jim wel. Mar kiek nou eens om je henne! Allemoale kleine Pariezenoarties, heur! Allemoale de lange broek an! 't Hiet trouwens ok gezonder, heur! Blote kni'jjen, dat gefit tevule pleatselike ofkoeling, en kolde billegies moen slecht veur de bloaze wezen! Loa' we 't mar kort en krachtig zeggen: de mode regeert! Miskien kommen de hoepelrokken en de pruken ok nog wel weer eens uut de motteballen, wie wet! En de manluden allemoale een snor en een board! Of een proempien aachter de koezen, mit een kwispeldore in de hoek! Die dampen kun best gezond wezen, waarom niet? En as de mode niet regeerde, wie zol d'r dan ooit een peer blotebiene-kousen antrokken hemmen? Om mit de elite te spreken: nylons? Gelokkig wordt het volk degeliker en beginnen de pimpelpoarse roks en rols opgang te meaken.

Mar ik dweale of, we zollen noar Vledder! Of zogezezd: noar 't butenlaand. Eanlik bin 'k er wel even een beetien huverig veur west, want ja, de Stellingwerven bin nou ienkeer de Stellingwerven, hè! En doar heurt Vledder niet bi'. Mar mien stelriegel is nou ienkeer: „Ken je laand, mar deank niet, dat het mooier of beter is as een aander!”

Nou ha' 'k me Nejoarsmorgen (o ja, allemoale nog een protte heil en zegen!) krek een beetien uutsloopen, en toen kree' 'k er toch zoe'n zin an, om eens even in Vledder te kieken, en dan over Doldersum en zo terogge. Afijn, mit de benzine in de tenk, en een peer euliekoeken in 't lief, ikke op pad. Skuin over 't Zaailand (deftige neame veur een deftig middelpunt van een deftig dorp!) veur 't postkantoor langes (da' s veur de meensken, die aanders mien dorp niet herkennen!) de Ni'jweg op. Velopen veurweatertien an de linker-, velopen trambean-tien an de rechterkaant, jonges, wat lag de wereld bliede te waachten op het ni'jje jaar! Keal stokkien - grote febriek - huzen - skoele - henzinepompe - Zuderweg - kefee - huzen - groot gebouwd waar allemoale pelisies wonen (brrrr!) - stop! douane - grens! Niks heur! Hiel Drente lag eupen en bried veur me! Eerst docht ik nog even, dat de meensken wat leate opstaan waren, en doaromme niks in de gaten hadden, mar an de eerste de beste skoele, die 'k an mien rechterhaand kreeg, zag ik wel, dat ze goéd uutsloopen waren! Links de kleine Klonehuzies, rechts de grote boerderi'jje, dan de Déli-febriek. . . . Ja, zo was 't vroeger! Mar de grote pupe is vort, de botter en de kese hemmen plakmeakt veur de rotting! Industriaalisoasie (wa' s dat een reerd woord om te skrieven!) zo gezegd! Mar het rusthuus I en het rusthuus II, ja die stonnen er nog!

'k Heb trouwens wel even reer opkeken, heur! Niet van dat rusthuus, mar van de ni'jbouw van Wilhelmiaoord. Heden, heden, wat een vremd plak! Mar 't zal netuurlik wel zien veurdelen hemmen. Stedebouwkundig en netuurskoonkundig — ja, zo kundig is dat tegenwordig allemoale! Afijn, ik bin d'r niet henne goar vanzelf, mar ik bin nou krek eens links of sleugen, vlak veur het mooie witte karkien. Doar ligt wat ze in Drente „de oolde laandskop” numen. Wat bossies, wat heide, hier en doar een huus, en zo kwam ik hinnendeur in Vledder, dat mooie, olde Drentse dorp, mit zien brink, zien mooie toren, zien slingerweggies, en ik hadde d'r hie-moale gien spiet van, da' 'k de grens eens oversteuken was. Ston ik even stille te kieken, komt er een klein jongien naast me stoen en zegt: „Veel heil en zegen in 't ni'jje jaar, meneer!” Hè' 'k hem drie euliekoeken geven uut dankberheid. En 't waren de lesten nog wel! In vetvri'j pepier in de fietstasse stopt. 't Ging me wel an 't harte, mar ik begreep het al: het ni'jje jaar vragt ôffers!

JOUK, Stellingwerfse riempies; Rieksweg 43.

In: Friese Koerier 14 januari 1961.

"Friese Koerier" ... 14 jan. 1961. ...

Stellingwerfse riempies

366 **Rieksweg 43**

Waar de stroken beton deur de laan-
den goan,

jakkert het vekeer;
honderd en meer!

't Moet harde, 't moet hárder goan
op een veurrangsweg!

Reizigers en kontreleurs,
zeakenluden en bussjefeurs,
diplemoaten en vekaansiegangers,
autodieven en heur haandlangers ...
Hoast! is het wachtwoord. Hoast!
Mitdoen of aandêrs er nôast!
't Is een veurrangsweg!

Op de ziedwegen waachten meensken,
waachten lange,
een beetien huverig-bange:
van beide kaanten loert het geveer!
Dóar komt er iene en dóar al weer
Pas op! Veurrangsweg!

Er is een fietser overreden
zwoar gewond an de gevolgen
overleden

Was ie het dan vergeten?
Hi'j hadde 't toch kunnen weten:
't Is een veurrangsweg!

Het verkeer stoat niet bi'j ien slacht-
offer still!
en 't ridt zélfs niet even zaachter
En wie disse woarheid niet weten wil,
die blijft bi'j zien tied ten aachter

En wie disse weg niet nodig vindt,
en al dat beton overbodig vindt,
die moet dat netuurlik zelf weten,
mar hi'j wordt mit 'n dag vergeten!
Wees welkom dus, veurrangsweg!

JOUK.

In: Stellingwerf 20 januari 1961.

Stellingwerf - 20 jan 61.

Tweede blad. No. 3.

145

An Jan Aarm zien haand
Deur 't Stellingwerfse laand!

VIII. Noar huus terogge.

Veur die iene lezer, die 't veurige niet mitmeakt het: wé stonnen in Vledder. Wé, dat bin dan zogezegd en zogezwegen mien-brommer en ikke. (Ie moen je zelf nooit eerst numen, is 't waar of niet!).

Afijn, ik wol vanzelf niet in Vledder blieden, want Vondel zee het ok al: „De liefde tot zijn land is ieder aangeboren.” (Hi'j skreef het anders, mar dat doet er nou niet toe). Ik mos dus noar de Stellingwerven weeromme. En nou is 't mit Vledder krek as mit Rome: d'r goan een boel wegen noar dat dorp. Ie kun zús en ie kun zó, mar ik wol over Doldersum. Afijn, ik trappe de mesiene an (wel drie vrouwluden skeuven 't gedienegien an de kaant, mar da' 's in de Stellingwerven krek zo!) ik klimme in 't zadel en ja heur! Rechtuut, rechtan noar Doldersum! Eerst de Vledder-es! Da' 's al de mujte weerd! Ik wust inienen weer presies, wat onze olde skoelemeester zee: „Een brinkdorp, jongens en meisjes, dat is in de rondte gebouwd.” En dan tekend' ie een klein sirkeltien op 't bord, dat was de brink. Mit wat stippies, dat waren bomen. En om dat sirkeltien wat blokkies, dat waren huzen. En doaromme henne een grote sirkel, dat was de es. En toen zee-d-ie: „Wie van jullie kan me nu vertellen, wat de Vledder-es is?”

Nou, ik stak vanzelf rap de vinger op.
„Zeg jij het maar Jan”, zee de meester.
„Meester,” zee ik, „de Vledder-es, dat is vanzelf de vrouw van de Vledder!”

Ze lachten allemoale, mar dat is een gewoon veskiensel van domme meensken. De meester lachte trouwens hielemoale niet, doar was ie te vestaandig veur! Noa een kwetiertiën proaten was 't dan zover, dat er óm die es-sirkel nog wat krabbelties kwammen. „Dat”, zee de meester, „is het akkermaalshout.” Hi'j zee 't drie keer en dat mog ok wel, want er zatten vanzelf al weer goene te sloopen. „Nu weet iedereen wel, wat een akker is, maar wat betekent „maal”. Wie?”

Wa' 'k er netuurlik weer as de kiepen bi'j!
„Meester, meester!”

„Ja Jan, zeg het maar!”
„Meester, máál meester, dat is 't Hollaandse woord veur meal. Kiepe-meal en varkensmeal en zo!”

Begonnen ze al wéer te lachen, mar de meester zee: „Ga jij maar in de gang, Jan.” Hi'j hadde al in de gaten kregen, dat ie mi'j niks ni'js meer vetellen kon, en doarom mog ik lekker noar huus toe goan! Hé' 'k dóan ok! Fijn een middag vri'j!

De jongen vetelden me de volgende dag, dat „maal” gréns betekende en dat een „maalsteen” een grenspaal was. Ze hadden zeker nog nooit in de Noordwoldiger meule keken! Of een tik van de wieken had!

Mar die es, ik zee het al, dat is de mujte weerd. En dan verderop! Mooie witte berkies an de kaant; heide en roegte; denne- en sparrebomen! Dit is een uitgezocht mooi plakken, om er langes te rieden en je ogen uut te kieken. Nog beter: om er wat langer te blieden en even stille te stoan in die mooie netuur! As alle Stellingwerfers eens op een mooie zoemerdag... Mar nee, ik zég het ok niet! Want de meensken meaken zo'e'n boel kepot. Echt en feguurlik kepot. Ze sjouwen overal kris-kras deurhenne, ze móen beslist een bossien heide op 'e toafel hemmen, ze roazen, ze toeteren mit auto's, ze knappen op bromfietsen zo hard as 't mar kan... Gelokkig stoat er een bord an de weg, mit een hert er op. Kan iederiene, die in Doldersum west het teménen zeggen, dat ie ien hert zien het!

A' j' de weg hollen, kom ie in Buil, mar 't was nog altied Nejoarsdag en ik dochte: „Jan jonge, doe dat nou niet! Ie kun de jokte ok wel kriegen!”

Doarom bin 'k over de Zeuvende Klonie weeromme reden. Die aandere zesse hè' 'k niet zien, mar dat zal hem wel an mi'j legen hemmen. Grensweg nee — Valloatweg ja! Broederschapsweg — Scheidingsweg — Vebiendingsweg... allemoale zaand, zaand, zaand! En d'r worren tegenwoordig toch zo'e'n boel wegen anlegd, harde wegen, vol ni'je huzen. Moen de olde perseelties dan mar alfiéd waachten?

Stoa' 'k dat zo even in gedachten te beprakkezen, want veur een simpel heufien is dat allemoale wat moeilik te begriepen. Komt er een olde man noast me stoan. „'t Is Veur de keunstschilders,” zegt ie. „Die tekenen zo greag peaden mit weagensporen.”

JOUK, Stellingwerfse riempies; Opruming!

In: Friese Koerier 20 januari 1961.

Friese Koerier " ... 20 jan 1961 ...

361. **Stellingwerfse riempies**
Opruming!

Ze rumen allemoale op!
Dat ku' j' weer in de kraanten lezen.
Nou het de winkeller de strôp,
En mag de klaant eens kóning wezen! ..

Dit veur een krats en dát veur niks!
Het stoat er mar mit grote letter!
Nou koop ie tienties veur een riks!
De portefuijes wor'n ál vetter!....

Men healt mar op! Men sleept mar an!
Ie moen d'r nóu van profiteren!
Stik elke vrouw en elke man
Nou eens goedkoop in n'jje kleren!

En komt er stof en rommel van,
As al die herrie is genezen,
Wat zal het nóa de drokte dan
Een OPPERUIMDE wereld wezen!....

JOUK.

JOUK, Stellingwerfse riempies; Zeg, winter....

In: Friese Koerier 28 januari 1961.

Friese Koerier - 28 jan 1961 -

362 Stellingwerfse riempies

Zeg, winter....

Zeg, Koning Winter, zeg, wat doe j?
Wat is dat toch veur een geknoei?
Bin ie een Koning, die mit recht
Zien krone en zien skepter dregt?
Bin ie die roegbqboarde man,
Die zo verrassend toveren kan,
Dat hiel de wereld in het wit
Van duzend donzen vlokkies zit?
Bin ie die onveskrokken held,
Die bloazen kan mit zo'n geweld,
Dat alle weater stief en dood
Bevreuren ligt in gracht en sloot?

Zeg Koning, zeg, bi' j' utransjeerd?
Of bi' j' de keunst miskien veleerd?
Toe, zet je beste bientien veur,
En dring eens tot ons laantien deur!
Kom eens weer op en toon je kracht!
En dak mar toe uut alle macht!
We willen zó greag weer eens rieden;
Op vleugels noar de Kuunder ghieden,
Noar Driewegsluus en Oldemaark!
Toe Winter, het is zók mooi waark!
Geef ons nou éven onze zin,
Leg er een mooie iesvloer in!

JOUK

196
**An Jan Aarm zien haand
Deur 't Stellingwerfse laand!**

Stellingwerf - 10 febr. 1961.

IX. Noar Makkinge.

Ja, beste meensken, ik was van plan west, om er mit te waachten tót van 't zoemer, want ik dochte: dan ku' j' van de Prikkedam of, mooi in 't zog mitvéren noar de priesuutdeling, mar nou hè' 'k wel lezen, dat het niet hielemoale zeker is, of 't wel deurgoat, hè! Ik bedoele dat moterresen deur de heide en de zaandkoelen en zo: Ja, wat er nou eanlik an de haand is, dat wee' 'k ok niet krek, mar 't zit 'm in een vestopte uutloate of hogerop. 't Kan ok best hogerop wezen, heur, mar ik kenne al die onderdielen niet zo presies. Ie moen rekenen een bromfiets is gien moter, hè? Een bromfiets ie een fiets! Dat zee onze meester trouwens vroeger al, en toen waren er nog niet iens bromfietsen. Hi'j was dan ok een man, die zien tied verveuruut was, dat hè 'k leater wel begrepen. Afijn, hi'j proatte niet over bromfietsen vanzelf mar hi'j hadde 't over een stoelleuning en een leuningstoel. Hi'j zee: „Kiek eens jonges (en doar bedoeld' ie de meagies dan ok mit) het aachterste stok van een woord vetelt je, wát het is. Een stoelleuning is dus een leuning, en een leuningstoel is een stoel.”

Nou, dat ha' we toen allemoale best in de gaten vanzelf, want we waren een helder stel kiender, al zeg ik het zelf, mar een meester is gien goeie meester, as ie niet van alle dingen een peer veurbeelden gef. Zegt ie tegen mi'j: „Jan, vertel jij me nu eens wat houtskool is.” „Nou meester,” zeg ik, „dat is een skool van hout!” Kree' 'k weer een plat streepien in 't skrift van de meester. Dat betekende da' 'k de beste van de klasse was!

Afijn, toen 't allemoale weer een beetien rustig was, stik ik de vinger op. „Wat heb je nu weer?” zegt de meester. Ik zegge: „Meester,” zeg ik, „ik wete een woord, woar jouw mooie verhaaltien niet uitkomt!” „Zeg op,” zegt ie.

„Goeie Vrijdag,” zeg ik. „Mar mien goeie jonge!” zegt de meester, „dat komt nou toch krek presies goed uut, want het is jommes een vrijdag?”

„Mis meester,” zeg ik. „'t Is een dag vrij!” Kree' 'k vanzelf weer een plat streepien in 't skrift van de meester!

Om kort te goan, het is dus nog niet zeker, of er dit joar reesd wordt op de Prikkedam en d'r was trouwens ok een brief kommen uut Makkinge, die was niet vrij van poletiek. Doar ston onder aandere in:

„Die Santa Maria, Jan, da's 's een vremd geval, dat zul ie, as ontwikkeld meenske, ok wel begriepen. Mar ik hadde docht, dat ie een roemere kiek op de dingen hadden. Dat ie niet keuzen tussen Oost en West, mar de goeie dingen van beide kaanten wusten te wederen! En nou vaal ie mi'j een klein beetien of (zelf bin 'k trouwens mit een ni'j middel ok tien pond ofvallen), want ie skrieven altied mar over West, mar nooit over Oost. Wi'j moen toch goed begriepen, dat wi'j mit mekaander Stellingwerfers binnen en dat er tussen ons gien iezeren gedien bestoat. Wi'j hemmen ók een botterfebriek en wi'j hemmen ók een meule en bi'j ons wonen de Dokters in een kefee, en woar is dat bi'j jim zo? Kom eens in Makkinge en proat hier eens mit de moensken! We liggen ok nog an't spoor, mar da' 's allient veur goederenvevoer, en an de Balkweg is trouwens de brogge op, mar doar kom ie ok niet langes van Noordwolve of!”

Afijn, ikke d'r op of vanzelf! 't Was een kolde, mistige dag en gien kiepe op 'e weg moe' j' deanken. Mar op 't jeste kree' 'k hem in de gaten, heur! Wie Makkinge kent, die wet wel, dat er een soort dorpspleintien is. Nou, doar ston ie middenin! Dikke in 't pepier pakt. En ikke in mien gewone slobberjassien noar hem toe. 'k Zegge: „Goeie” Gien antwoord! 'k Zegge: „Kold hè?” Weér gien antwoord! 'k Zegge: „Ie bin dus een Oosterling?” Nóg gien antwoord!

Nou toen hè' 'k hem iene vekocht, heur! Mit het rechterbien! Krak! zegt mien klompe. Kappe d'r of. Hè' 'k hem een klein pepiertien op 'e mouwe speldt. Doar stoat op:

Bi'j disse pompe,
Brak mi'j de klompe!”

Friese Koerier, ... 17 febr. 1961 ...

363 Stellingwerfse riempies

Zunsveduustering....

D'r bin een boel geleerde heren,
Die sterre-kunde bestuderen.
En ze vetellen zonder mis,
Wanneer d'r zunsveduust'ring is!
Ze rekenen het hiel hoarfien uut,
Tot op de dag en de minuut!
Wat moen die kerels niet wat weten
Van sterren, zonnen en planeten!

„En toch,” zee Dorus Kriegel foel,
„Belazeren ze de hiele boel!
En sloan enorme dikke blunders!
Nou zeggen ze: 't is wat bezunders,
As hier een zunsveduust'ring is.
Mar ik zeg je, en ik bin wis,
Da' 'k nog van vleden zoemer wete!
Toen was 't drie moanden een

kompléte!”

JOUK.

In: Stellingwerf 17 maart 1961.

197

An Jan Aarm zien haand
Deur 't Stellingwerfse laand!

X. Noar Bekoop.

En nou, luusteroars, nou goan we noar Bekoop, want de Burgemeester van Ooststellingwerf het zelf zegd, dat Bekoop het ienige plak in de hiele gemeente is mit een weerdevol monement. En a' 'k me niet vegis, mar dat zal wel niet, dan hadd' ie doarmit de karke op 't oge. Nou hè 'k trouwens ok al weer in de kraante lezen, dat dat monement een boel zorgen gefft, mar ja, dat is nou ienkeer Monementenzorg. Woar of niet. Trouwens, d'r is vule meer te zien in dit dorp, heur! Een ni'jje botterfebriek en een ni'jje mealfebriek en een ni'jje Boverweg, mar die is nog niet kloar, dat komt nog. Afijn, ie begriepen vanzelf wel, dat dit gien monementen binnen, mar ni'jmoodsigheden, om dit olderwetse woord er maar eens veur te gebruiken. En doarmit gefft het dorp te kennen, dat het zien tied vestoat: ni'jbouw, ni'jbouw, ni'jbouw . . . , tien keer ni'jbouw, dat is 't wachtwoord van disse ieuw. Ni'jje winkels, ni'jje klaanten, ni'jje monementen, ni'jje bossen, ni'jje dunen, 't is allemoale goed en wel, as 't mar ni'j is. Tot an de manludebroeken toe! Ja eerlik woar! Tot an de manludebroeken toe! Za' 'k je even uutleggen, veur noader begrip en toewijding. Kiek eens, vroeger ha' j' flap-broeken. Dat waren broeken mit een flappe. Mar toen dat om de ien of aandere duistere reden niet meer voldee, kwam er een riegel knopies veur in de plak. En koop ie nou een ni'jje broek: geen knopies, mar een rits, meneer! Een treksluting, op zien Stellingwerfs gezegd. Dát is nou de veuruutgang van de techniek! Een treksluting inples van knopies! Dát is nou het top-punt van venuff!

Veteld' ik trouwens ok an mien buurman. Mar wat docht ie, dat ie zee? Hi'j zee: „Jan jonge, pas op en loat je niet deur al die ni'jje dingen bi'j de neuze nemen. Die treksluting, da' 's een geveerlik ding!”

Nou ik healde vanzelf de skolder op „Een geveerlik ding? Hozoo?”

„Kies eens,” zegt ie, „mit zoe'n riegel knopies wil d'r wel eens iene ofknappen, en da' 's een reer gezicht, mar mit een beetien overleg ku' j' je nog wel in 't eupenboar vetonen. Mar neem nou die treksluting. Ieder wet, dat zo'n ding het op een dag begett. Dan trek ie roets de sluting an, mar 't ding blijft eupenstoan! En wat moe' j' dán?”

Ik kan je wel vetellen, da' 'k van vebouwe-reedheid vaasteplakt zat op mien stoel, en ik dochte tien sekonden laank werachtig woar, dat ie nog geliek hadde ok. Hi'j skeut het ne-tuurlik mitien. Hi'j zegt: „Kiek Jan, dat is 't nou mar, woar 'k je even op wiezen wol: alle ni'jje dingen hemmen heur geveerlike kaanten.”

Mar in die tien sekonden hadd' ik het ok mitien in de gaten: mien buurman is behollend. Hi'j is konservatief (mar niet in blik!). Hi'j

„Stellingwerf”
17 maart 1961

t:

←

wil terogge, terwiël d'r in wezen gien veléden, mar allient mar een toekomst is.

En doarmit stoa' 'k mitien weer midden in Bekoop! Ja, da' 's vremd dat geef ik toe, mar tóch is 't woar: dan stoa' 'k mitien weer midden in Bekoop. En dan heur ik alle meensken doar een ni'j woord fluusteren: „recreatie.” Of op zien Stellingwerfs gezegd: gelegenheid om uut te rusten, uut te bloazen van de vemujje-nissen van de vuufdeagse waarkweke, krachten op te doen veur een ni'jje anloop.

Het Bekoop mogeikheden? ja!

Het het bossen? ja!

Het het dunen? Nee!

Het het monementen? ja!

Hoevule? Iene!

Nee, 't is niet makkelik, om de boel in kan-nen en kruken te kriegen, mar deurdrukken! Je tied vestoan! In elk geval eens beginnen mit een kampeertreintien. Grote borden bi'j de weg — pijlen deur 't hiele dorp! En dan niet: „Gelegenheid te kamperen,” mar het eigene van de streek angeven, het kerakter van de omgeving noar veuren brengen, het diëlekt, nee de teal van de bevolking op een zulveren blat-tien dregen: „CAMPING” - „CAMPING” - „CAMPING”.

Ienmoal - aandermoal, ja of nee, gelok er mit.

An Jan Aarm zien haand in 't Stellingwerfse laand.

In: Stellingwerf 24 maart 1961 (Ingezonden).

INGEZONDEN.

An Jan Aarm zien haand
In 't Stellingwerfse laand.

24 maart 1961

Disse weke he'k 't praotien van Jan Aarm over Bekoop lees'n en in de gaten kregen dat ie mient dit plak aordig goed te kenn' en omdat nou es op 'n mooie maniere in de kraante te zett'n. Ik bin al een hiele tied uut Bekoop en wat 'r doar allemale gebeurt wee' 'k niet krek, maar toch wo' 'k wat vraogen.

#

In welk plak maeken de meensken mit mekaander de vievers in 't bos schoone? (Of gaot Jan Aarm ok wel us mit de kiender noar de Koepelbos?). Waor begonn' ze de Oldejoarviering op zo'n mooie en toch lollige maniere te vieren, dat aand're plakken het zo mooi vienen, dat ze zee'n dat doe wi'j ok? Waor komm' de olde voetballers nog ienkeer in 't jaor bij mekaander? Ak 't goed hebbe ku' j' ze zeuven mei weer in Bekoop zien.

Oh ja, wa' 'k eig'lijk zegg'n wol is dat spott'n makk'lijk is en alles schrieven moeilijk, zelfs veur Jan Aarm.

Wie weet'n wil wie dit schrev'n het moet maor uutzouken wie

Lutzen bij de kaekepolle is.

AARM JAN; Eindelijk gelok!

In: Stellingwerf 24 maart 1961.

Eindelijk gelok!

Ik kan me veurstellen, geachte briefskriever, dat het 'een beetien moeilik in te deanken is, mar eerlik: de kleine Jan Aarm Ongelok mit zoe'n brief, dat is inienen een gelokkig man! Want as de meensken zoks skrieven, dan betekent dat jommies, dat er werchtig nog Stellingwerfers binnen, die het de mujte weerd vienen, heur diëlekt te lezen. Staárker, die het er op waogen dat diëlekt te skriéven! En da' 's een moedige doad in onze ver-amerikaonde wereld, woar zachiesan elk terreintien een „camping” hiet.

Ik kenne Bekoop redelik goed en de Koepelbos as mien vessebusien (bij wieze van spreken, want wie dregt ze nog?), en ik hebbe alle respekt veur de dappere dieven van het Zwoard van Greate Pier, en de voetballers ken ik niet zo goed, mar die zullen wel op proppen lopen. Kiek, ie moen mi'j goed begriepen: ik holle van die omgeving en ik mag de meensken greag! Behalve de spotters, want die kan 'k niet lochten! 't Zal jou hopelik wel krek zo goan. Alles skrieven is moeilik, mar we begriepen mekaander wel!

Jan Aarm.

Friese Koerier 21 maart 1961.

366 Stellingwerfse riempies
**„Kris-kras deur
Europa”**

*Kris-kras deur Europa gaan
De vekaansie-gangers op pad,
En bliieven an Friese meren stoan,
Waar golvies tegen de wallen sloan.
Uut de drokte van waark en stad.*

*Of trekken Zuud-Limburg, het heuvel-
laand,*

*Mit fiets of per auto deur,
En rusten een wurtien an de kaant
Van een ienzeme, stille heuveltraand,
Kieken uut en vewonderen heur.*

*Of zuken het wieder, op Frankriek an,
Op Finlaand, Tirol of Spanje;
Of nemen er heur genoeg van
It Belgie, d'Ardennen, de Grot van Han,
En genieten van zóvuul franje!*

*Wat komt het er feitelik ok op an,
A' j' kamperen in Napels of Drente?
Mar meak, as het ok mar hiel even kan,
Een wérk'lik uutvoerber, gedégen plan,
Dat de kosten beloont mit rente!*

JOUK.

An Jan Aarm zien haand
Deur 't Stellingwerfse laand!

Stellingwerf
... 7 april 1961 ...
#

XI. Noar Noordwolde.

Ja, ik wéét het wel, beste meensken, in Noordwolde bin we al eerder west, en bij jim nog niet, mar loat die penne mar rustig even liggen, want jim kommen ok an de beurt!

Mar ik wol jim eens wat vroagen. Weten jim nog wel, dat er vroeger in Noordwolde twee voetbalkluppen waren en dat die nog al eens een roeg peti'jgien tegen mekaander uutvochten? En toen het op 't leste iene klup worren was, trokken jim toen ok op 'e fiets mit noar Wolvegoa, as Olyphia doar speulen mos? Dat beloofde jommes een stevige peti'j, dat ging om de voetbal-ère van Weststellingwerf!

Kiek, toen het dorp mekaander vunnen hadde in iene klup, toen mos de ere uutvochten worren tegen een aander plak. Hindert dat wat? Nee, netuurlik niet! As het eerlik en sportief gebeurt, in een goeie wedstried, dan is 't allient mar toe te juichen, omdat het de prestoasies verhoogt en de klup op een hoger plan brengt!

En nou weet ik wel, dat er al lange iene zegt: „Jan jonge, wat bedoel ie doar mit? Ik wete dat allemoale ok wel, mar uut jouw montien bin 'k zokke ernstige proat niet wend. Woar wil ie henne?”

En dan zeg ik: „Ik wil noar Noordwolde toe. Ik wil doar eens een klein beetien om mi'j henne kieken, noa alles wa' 'k de leste weken heurd en lezen hebbe. Want ik gelove, dat het krek zo goat as indertied mit die beide voetbalkluppen, mar nou in groter vebaand, ik gelove, dat de meensken mekaander vunnen hemmen. En dat ze nou dus an het ogenblik toe binnen, om gezoamelik, as iene staarke ploeg, heur woortien mit te proaten in de kompetisie van de Zuud-Friese dorpen. Ze hemmen drommels goed in de gaten, wat die grote febriek in Heerevene dommit veur de omgeving betekenen goat: dat wordt een grote stofzoeger mit een enorme slurfe, die wied-woar in de rondte dri'jt. En 't bezondere d'r van zal wel wezen, dat ie 't stof liggen lat, mar de goldkorrelties d'r uuthealt. Ze hemmen ok drommels goed in de gaten, dat Wolvegoa mooi an 't industrialiseren is, mit een ni'jje meubelfebriek en zo. Goed begriepen: 't is Heerevene van harte gund en Wolvegoa krek zo. Mar Noordwolde wil ok mitspeulen! Dat kan het! As het mar mit een staarke ploeg veur de dag komt, die wet, wat ie wil. Gien speulers, die te lange mit de balle pingelen, om miskien zelf een doelpuntien te meaken, mar kereles, die mit mekaander een goeie aanval op te bouwen weten, ofsleuten mit een strak skot.”

't is gien geheim: Noordwolde drift op iene korke. Dat is wel een beste, mar men wet het nooit, alles is vegaankelik. As die korke zinkt, vreten de weaterrotten het hiele dorp op, doar helpt gien Buurthuis en gien zwembad en gien ni'j sportterrein an. De Voart moet dus dichte, dan is dat geveer bezweuren. Wij bin d'r in onze skoelejoaren al an begonnen, mit stienen, benane- en sineasappelskellen, mar dat het niet vule utrucht, want het ding ligt er nog altied. Allient is er uut op te maarken, dat wij onze tied vér veuruut waren en dat de pelisie een hiel ende aachteran kwam, want die wol 't niet hemmen.

Wélke febrieken d'r nou presies kommen is nog niet bekend. As ik fabrkant was, ging 'k vekeersborden meaken. D'r kommen ieder joar een protte ni'jje wegen bij en dus zit er toekomst in. Op 't ogenblik bin de borden zó krap, da' j' midden in Wolvegoa de Rieksstroatweg nog oprieden kunnen, zonder een driehoek op 'e kop te zien. Altied mooi, a' j' een beetien bekend binnen op Ni'j Lindenoord. 'k Wil d'r mar mit zeggen, dat vekeerslessen an bejoarden nuttige dingen binnen en dat een ongelok in een klein bortien zitten kan. Oplossings veur dit roadsel insturen an: Jan Aarm.

Friese Koerier ... 15 april 1961...

367 Van een moesien
... dat een startien kreeg ...

*De skoonmeaktied was hoast vebi',
Bedochte Garriet, en hi'j lachte.
Dan was het thuus weer veilig, vri'j!
Was dat gien heerlike gedachte?*

*Dan was het eten weer op tied,
Dan was er weer een stoel te zitten,
Dan foeterde zien Margien niet,
As ie eens even zat te pitten.*

*Hi'j heurde 't al: dit was 't besluit,
Doar kwam ze an: „Ziezo! 't Is skone!
Wat zag het hiele huus er uut!
Nou wee' 'k teménen weer, da' 'k wó-
ne”!*

*EA Garriet pachte, Garriet prees:
Hi'j hadde het dan toch mar troffen!
Een vrouw, die zó volop bewees
Huusvrouw te wezen, dat was boffen!*

*Ze lachte bried: „Zoe'n lieve man!
Mar Garriet, deank er even omme,
Dat ik niet op 'e ledder kan.
Ie doen 't dus morgen buten-omme!”*

JOUK.

An Jan Aarm zien haand deur 't Stellingwerfse laand!; XII. Mit VIOS noar Hempens.

In: Stellingwerf 21 april 1961.

199 /

An Jan Aarm zien haand
Deur 't Stellingwerfse laand!

XII. Mit VIOS noar Hempens.

As jim, beste meensken, niet tot de korfballers-elite van de Stellingwerven heuren, dan kan 'k me zo veurstellen, dat jim zeggen: „Hempens? Nooit van heard! Ligt dat ok in de Stellingwerven?”

Nou, ik zal 't mitien mar zeggen: dat ligt het niét! In de veerste verte zelfs niet! Het ligt bli' Leeuwarden, en nou kan 't best gebeuren, dat jim wél eens heard hemmen, dat Leeuwarden de heufdstad van Friesland is. Ja, ja, van óns! Van jou en van mi'j. Wi'j bin allemoale Friezen! Wie in Friesland woont is nou ienkeer een Fries. Hielemoale gien skaande heur! Ik zal je vetellen, hoe 'k er kwam.

Kiek eens, soms worren mi'j de Stellingwerven zo op mien reizen toch wél eens een beetien te klein. Dan is het krek, a' 'k er uutbreken moete. En zo ging 't mi'j zundsmorgens weer. Ik dochte: „Wee' j' wat, Jan? Ie moen eens een heufdstad zien! Is 't Peries niet, ie moen tóch eens een heufdstad zien. Bekiek dan de Oldehoave mar inples van de Eiffeltoren, mit een beetien

fantasie. hē j' dan de skieve toren van Pisa ok nog zien!”

En dis trok ik er op uut, oostenwientien in de rogge, en krek op 'e hoek in Nijholtpea ha' 'k nog een vestopte boesjie, za' 'k je vetellen, mar loa' 'k nou nóóit wat in de gaten hemmen, hē! Zo goat het je, a' j' vri'jdes of zoaterdes de „Stellingwerf” niet lezen, en 't ston er ok nog wel zo dudelik in: „Van ons nieuwswiad wil men niets missen, geen letter!”

Afijn, ik was dus dom genoeg west, om wél een letter of wat te missen, en even laatar: ja man! doar leup ie weer benne! Wolvegoo hē 'k liggen luaten vanzelf, ikke rap as een heaze de Hamersweg langes noar 't Veene en nog een stok of wat dorpen, die 'k in de gauwigheid niet thuisbrengen kon, en op 't leste, wis en zeker ja: doar rees de heufdstad an de horizon op mit zien wolkenkrabbers, zien torens, zien fabriekspupen. Ha! Dat was een machtig gezichte veur het kleine Jan Aarmpien. Mar d'r rees nóg wat op. Dat was de brogge over 't Van Harinxmakenoal. Vroeger waren broggen van die gezellige dingen, die rommel-de-bommel zeden, a' j' er overhenne reden, en die mooi overende skommen, as er een skip ankam, mar da' 's veleden tied, heur! Nou bin 't hiele hoge dingen van stien en beton, en de skrik seug mi'j om 't harte, want ik zag zó wel, da' 'k doar niet tegen op kom! Nou bin ik van nature een slimme endvoegel en niet mit het eerste skot te vangen, al zeg ik het zelf, en inples van 't er dus toch mar domweg op te woagen, wa' 'k mitien besleuten: rechtsof een smal weggien in. Ik dochte: „Dat weggien bôgt dommiet wel weer omme, en dan kom ik er tóch!” Nou was wat een misrekening, mar dat is gien meenske kwoalik te nemen in de fremde en 't doet er trouwens ok niks toe, want ik was tóch niet in Leeuwarden kommen. Ik ging dus dat weggien zo in, en noa drie-en-tachtig bochten, stoan er drie borden an de kaant van de weg. Op het bovenste stoat: HEMPENS. Op het middelste stoat: HIMPENS. Op het onderste stoat: 50 km. 'k Zal 't even vekloaren: dat bovenste was Nederlaands, dat middelste Fries, en dat onderste oppassen! An de iene kaant van de weg een riegeeltien huzen, een bakkerijje, een winkelier, dan over een brogge, en dan an de aandere kaant van de weg een riegeeltien huzen, een kefee, een skoels, een kärke. En op een stok laand even bezieden disse doodlopende weg, allemoale meensken! Nou ja, allemoale.....

„Stellingwerf”
21 april '61

Loa' we zeggen: vierentwintig speulers, iene skeidsrechter, en twintig man pebliek. En noast dat laand: een volksweagen-bussien uut Woivegoo! Dat bussien herkend' ik het eerste. Toen zag ik, dat het VIOS was, en mitien ston ik al op 't laand. Tien sekonden leater ha' 'k werachtig al in de gaten kregen, wie de skeidsrechter was! In de pauze bin 'k even noag 'm toestapt en ik hebben 'm Gijs nuumd, mar as veslaggever past het me netuurlik beter om te zeggen, dat de wedstried onder leiding stond van de heer De Vries uut Leeuwarden. (Alle Hoevigers spitsen heur oren toch wel? ??)

Afijn, 't was toen 1—1 en ik dochte: „Jonge, dit is goed bekeken dartien Stellingwerfers tegen twealf Friezen, doar zit wat in!” Miskien zat er ok wel wat in, mar 't ienige dat uitkommen is, is (alweer!) de veurspelling van „Stellingwerf”: „VIOS keert met een nederlaag uit Hempens terug.”

Nou, eerlik is eerlik: „Wéz Fluch” wás vlogger!

Het ienige, wa' 'k er mar mit zeggen wol is dit: wanneer kriegen we in de Stellingwerven ok twietealige pleatsneamborden?.....

Friese Koerier ... 2 mei 1961

368

Zeg dotter....

Zeg dotter, mit je mooie gele bloemen,
Wat geef ie weer een fleur an 't lege Lende-laand.
Wat stoa' j' weer ieuwig mooi te proalen en te pronken
Op natte plakkies an de weaterkaant.

Ik weet nog best, toen 'k skoelejonge was,
Trok ik het laand in, om je of te plokken.
Ie waren mooi — ie mossen op een glas!
Mar amper thuis, was 't léven al vetrokken....

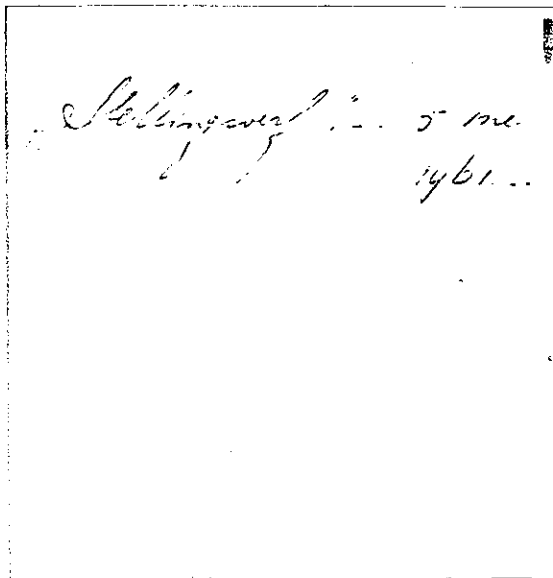
Ie bin een bloeme, die van weater leeft,
En woa' 'k je vroeger in de laanden vin,
Bi' j' nou vedwenen, want de sloot stoat leeg:
De boer draineerde en de boer ontgun....

't Is mar te hopen, dat niet álles vruchtber wordt.
Toe, mag er nog een stokkien wereld blieden,
Woa' ie gedijen, dotter, om in stroalend gold
Gods milde grootheid op het veld te skrieven.

JOUK.

An Jan Aarm zien haand deur 't Stellingwerfse laand!; XIII. Noar het korso van Mildam.

In: Stellingwerf 5 mei 1961.

200
**An Jan Aarm zien haand
Deur 't Stellingwerfse laand!**

XIII. Noar het Korso van Mildam.

Onze olde skoelmeester wust het wel: hi'j zee: „Jonges, as jim mooie bloemen zien willen, goa dan eens noar de bollevelden van Hillegom en Lisse!” En dan veteld' ie d'r een hiele boel van, van het kweken van de bollen, van het korso en van de Keukenhof. En doarmit bewees de goeie man alwээр, dat ie zien tied yer veur-
uut was, want die hiele Keukenhof mós nog on-
dekt worden! Afijn, het ende van 't lietien was een beetien vals, want iene van ons mos dan vanzelf Hillegom en Lisse anwiezen op 'e grote laandkoarte, en doar stonnen zóvule stippen op, da' j' je wel tien keer vegissen konnen, veur da' j' eindelijk de goeie te pakken hadden. Nou was ik áltied een aardriekskunde-bolleboos, al zeg ik het zelf, en ik hadde die beide stippen mit een protte mujte in 't geheugen wrongen, mar ik kon nooit onthollen, wát nou Hillegom en wát Lisse was. Mar omdat onze meester ons ok het spreekwoord „Wie niet sterk is, moet slim zijn” in 't heufd prent hadde, bedocht ik me niet lange, toen ik an de beurt was, en ik zegge:

Meester, ik weet het wel,
Mar ik bin toch niet hielemoale wisse.
En omda' 'k me liever niet vegisse,
Heb ik een veurstel:
Wies ie Hillegom, dan neem ik Lisse!”

Nou, ik dochte, dat de zolder noar beneden kwam, toen 'k dat zegd hadde. Mien ienige konklusie was dan ok, dat de meester ze zélf ok niet uut mekaar kende!

Al mit al is van mien bezuuk an die bolle-

velden nooit wat terechte kommen, want skoel-
reisisies hollen de meensken niet om disse tied van 't joar, behalve in Skaarpenziel, woar ze 't er al eens mit suukses op woagd hemmen! Alle overige dorpen hollen zokke uutstappies in de buurt van de hondsdeagen, want dan is de kaans op donderbujjen vule groter, zeggen ze.

Netuurlik ha' 'k het er van 't joar wel mit de brommer op woagen kund, mar de Ofsluutdiel is een machtig weaterbouwkundig wereldwaark en wat moet een miezerig klein bromfietsmannen-
gen op zoe'n groot ding doen?

Trouwens, ik hebbe wel ondekt, da' j' veur mooie bloemen dichter bi'j huus blieden kunnen. Woarom hielemoale noar Hillegom of Lisse, as de iesbeane van Mildam ien geel klieid van doters is? Meensken, loat die grote wegen toch eens een beetien links liggen en neem er je gemak eens van op zoe'n stille laandweg, woar het grote bloemekorso van de netuur zómar te pronken en te proalen ligt, zonder het geharrewar en het gesneater van al die duzenden meensken om je henne, en zonder dure toegangsbewiezen. Ik weet het wel: a' j' iene dag noar de Keukenhof goan, dan ku' j' tegen alle vrenden en kennissen zeggen: „k Heb de Keukenhof zien. Machtig, machtig!” Ie stoan d'r vesteld van! En een meensken! Zwart was 't er! Gewoonweg zwart!” En a' j' dan ok nog zo liep west binnen, om wat mooie, dure ansichten te kopen en ze mooi in een album te plakken, nou dan stoat alleman vesteld!

Mar a' j' nou het fietsien eens pakken, en ie rieden zo van Wolvegaa de Skene langes noar Oldeholtwolde, mit die gezellige bossies an weerskaanten van de weg, en ie zuken dan de ruimte op, richting Mildam, en ie zitten zo een uurtien te dromen an de kaant, zonder dat er een meenske langes komt, en te genieten van die vri'je, roeme wereld, nee, dan ku' j' die indrokken niet in een mooi album plakken en dat véuran in de kaaste zetten, mar dat hóéft ok niet, want je hárté beweert ze wel!

Allient.... Proat er mit gien meenske over! Vetel an niet iene van het Korso van Mildam! Want eerlik: dan zullen ze van jou hetzelfde zeggen, as ze nou van Jan Aarm doen: „Die vent is gek!”

„Friese Koerier... 27 mei 1961

Stellingwerfse riempies

369 / **Droom-beeld**

Mien gala is een mesesters pak,
Mit deurgesleten kni'jjen;
En mien loge ligt op een ienzem plak,
Woar de westen-wienties wi'jjen.

Mien radio is het voegellied,
En het babbelen van de blatties;
Mien peleis is de wereld —
groot en bried —
Mitjewelen an alle patties.

Mien bedde stoat op een stille stee,
Woar de merels de morgen groeten;
En mien hefde is de lente-fee,
Op heur wonder-vlogge voeten.

Ik bin mar een zwaarver — zonder vak,
Mar ók zonder zorg en ruzies;
Want God wees de meensken
elk heur plak,
Mar óns leut Ie de illusies....

JOUK.

JOUK, Stellingwerfse riempies; Veur Nederlaand hoezee!

In: Friese Koerier 27 mei 1961.

Friese Koerier 27 mei 1961.

370 Stellingwerfse riempies

Veur Nederlaand hoezee!

We bin het dichtstbevolkte laand!
Hiep-hiep-hoera! De kampioenen!
Zet alle zorgen an de kaant:
We bin het volk van de miljoenen!

Op mooie deagen is ons strand
Echt om eens even te plezieren!
En elke meter kost'lik zaand,
Meu' j' eerlik delen mit z'n vieren!

De wegen en de steden bin
Geskipt om puur genot te leren!
En trek ie onze Raandstad in,
Dan ku' j' in Harderwiek parkeren!

We leven in een b'jjekörf,
Van wir-war-kris-kras. En mar zoemen:
„We hemmen lef! We hemmen durf!”
— We meugen ons mit recht beroemen!

Nóg is de geestdrift niet veslopt!
Nóg gaan we deur mit reuze-stappen!
En elk, die an de poorte klopt,
Wordt waarpies in een hoekien stopt!
MAR... niet op zere ti'jjen trappen!...

JOUK.

JOUK, Stellingwerfse riempies; Juni.

In: Friese Koerier 1 juni 1961.

Friese Koerier 1 juni 1961.

Stellingwerfse riempies

Juni 31

*Ze zitten weer an de weaterkaant,
Bij Kontermaans en de Barten.
En de lange hengel ligt in heur haand,
En de hope ligt in heur harten.*

*De dobberties drieben op 't weatervlak,
Dat de zunnestroalen strelen;
En onder het hoge hemeldak,
Bouwen viskers heur droomkastelen.*

*De wiend proat mit het raanke riet,
Dat in sprokies weeromme fluustert:
En de leeuwerik juicht zien jubellied
An de Skepping. — De visker luustert.*

*En trekken de viskers weer noar huus,
Van Kontermaans en de Barten,
Ze brengen gien snoeken
of bouzen thuus,
Mar de Riekdom van bliede harten!*

JOUK

In: Stellingwerf 9 juni 1961.

201

An Jan Aarm zien haand
Deur 't Stellingwerfse laand!

XIV. Noar Zaandhuzen.

't Hoge woord moet er mitien mar uut: 'k was van plan west, om de Westhoek te nemen, mar mien moterrietuug op twee wielen leut me grandioos in de steek. Ik dochte eerst nog, dat het een leuke boesjie was en ik hadde de pleisters zogezezd al uut het tassien heald, mar niks heur! D'r was een baand sprongen en de vakman mos er an te passe kommen. Zo is dat mit de mederne dingen: ie stoan zelf machteloos, a' j' teménen niet een moterknobbel in je aachterheufd hemmen.

Afijn, ik bin d'r toch nog zóvule mit opskeuten, dat die fietsemeaker me een beetien weg-wies meakt het in 't vekeer. Ik wust eanlik nog nooit goed, a' 'k nou een fiets, of een motorrietuug was, mar die fietse-meaker wust het wel degelik, heur! „Kiek eens Jan, zee-d-ie, „zolang as 't goed goat, bi'j een fiets, en zo gauw as 't evenpies mislopt bi'j een moterrietuug.” Nou, mit mi'j was 't mislopen en dús bin ik een moter, dat zal ieder wel dudelik wezen.

„Mar de fietspeaden,” zeg ik, „hoe zit dat? Moe' 'k d'r óp of moe' 'k d'r óf?”

„Dat ligt er an!” zegt ie. „Ie moen noamelik weten, Jan, dat er twee soorten van fietspeaden binnen. Verplichte fietspeaden en toeristiese fietspeaden. Die verplichte fietspeaden hemmien een blauw bord mit een witte fiets, en doar móe' j' óp. Mar die toeristiese fietspeaden hemmen een langwerpig zwart bortien, en doar méu' j' op, mar ie meugen er ok óf! is dat dudelik?”

„Kerei”, zeg ik, „ie proaten as een advekoat, en 't is me dan ok zo helder as een roetpleate: ik hebbe gien witte fiets, en ik zegge mit jou: een toer is 't, dus ik mag overal rieden.”

Nou, hi'j lachte mar wat vanzelf, want hi'j hadde me niet veur zoe'n lieperd ankeken, begreep ik wel.

Omdat het zodoende een beetien leate worren was, hè' 'k de Westhoek mar Westhoek loaten, en bin 'k noar Zaandhuzen gaan. Noordwolde Zaailaand - Noordwolde Oost - bi'j de Oldehove langes noar de Holtwal - over het Tillegien, dat al joaren vort is - en ja heur! Nog niet zolang leden zee d'r iene tegen me: „Jan jonge mit Zaandhuzen komt het ok niet goed: de skoefe wordt opheven!” Nou, het was krek of mien harte shilleston, hè! De skoefe opheven? En dan de kleine stakkerties hielemoale weer noar de Oosterstreek? Zol 't Skoelepad dan weer in ere kommen? Gelokkig was 't mar een proatien. Want ik blieve d'r bi'j: loat de kleine skoelegies zo lange mogelijk bestoan! Netuurlik: de meester veur de klasse van twintig komt per kiend twee keer zo duur as die veur een lokaal mit veertig. En dat is ok zo mit het onderhoud van het gebouwen én mit de branige én mit duzend aandere dingen. Mar wie een skoefe opheft, die healt de hartslag uut de kleine gemienskop. Wie veur de jeugd gien plak het in zien eigen dorp, kan toch moeilik vewaachten, dat die jeugd, ienkeer volwassen, in dat dorp blift. En dat is mar de vroage, woar het veur het kiend beter skoelogoan is: in de kleine klasse, woar de meester hem kent, mit zien anleg, mit zien eigenoardigheden, of in de grote kezerne van mond-hollen, zitten blieden of overgoan.

Een peer moanden leden vetelde d'r een meneer veur de radio, dat de broam overal zo prachtig blujde.... Het zol de mujte weerd wezen, de goeie man eens van Hilversum te loaten overkommen noar Zaandhuzen. Mar dan in meië. Miskien keek ie zien ogen wel uut! Tjonge, jonge, wat stoat doar een riekdom te proalen en te pronken in het laand!

Veur de meneer wordt het allicht te leate in de tied, mar welke Zaandhuziger nodigt het zangeressien uut, dat ons weke in - weke uut vetelt, dat de jasmijn in 't veurjoar - mit de tulpen - blujt? Dat kán in juni nog....!

Wa' 'k er mar mit zeggen wol: in de Raandstad worren ók koolties stoofd!

Het nieuwtje van de week!; (Rààr, mǎár....)

In: Het Westerkwartier 19 juni 1961.

Het Westerkwartier 19 juni 1961

HET NIEUWTJE VAN DE WEEK!

362

(Rààr, mǎár....)

Een Groote Gast en een Lutje Gast,
Die kwamen elkander tegen.

En ze hebben daar -
 halverwege was 't -
Wat last met elkaar gekregen.

En de één sloeg BOM!
 de ander krom,
Al ging het om dood of leven!
Maar de ánder heeft daarop -
 ook niet dom! -
Z'n AAI wel' terug gegeven!

Zo ging het een uur lang:
 BOM - AAI - BOM - AAI!
En toen was de strijd gestreden!
Maar de plaats heette voortaan:
 de BOM-b-AAI.
En zo heet ie tot op heden.

En als U het niet geloven mocht,
En U vindt het venhaal wat zot-jes:
Er wordt op 't ogenblik druk gezocht
Naar die B. -
 Naar de B van Botjes!....

JOUK, Klaprozen.

In: Friese koerier 10 juni 1961.

Friese Koerier 10 juni 1961.

342

Klaprozen

Vanmorgen, toen de dauw op de wereld lag,
en de voegels een welkom zongen
an de zunnige, zoemerse juni-dag,
bin de klaprozen eupensprongen.

Was het sunne of wiend, of een toverfee,
die reahte an al die knoppen?
Nee, 't was God, die het Wonder gebuuren dee,
die zachtes de vorm en de kleuren zee;
en toen sprongen de dikke doppen.

De klaprozen stoan oranje-rood,
en meaken de wereld blieder.
Mar de massa vrot veur zien deag'liks brood,
tussen morgenstond en oâpendrood,
zonder weet van dit Wonder, wteder.

JOUK.

JOUK, An een "moeilike" skriever.

In: Friese Koerier 26 juni 1961.

Friese Koerier 26 juni 1961.

373

An een „moeilike” skriever.

Wáárom gebrúuk ie zokke dure woorden?
Hoe hê' j' z' in vredesneame bi'j mekaander zocht?
Wat toeter ie ons doarmit in de oren?
Hê' j' gister een ni'j woorde-boekien kocht!

We weten wel, da' j' een geleerde kerel binnen,
Die hoge van de toren bloazen kan.
Mar al die -ismen en die lange zinnen,
Wat hemmen wi'j, wat het het vólk er an?

Ie moen je studie-keamer eens een week' ontlochten,
Om rond te zwaarven dwars deur bos en laand;
Te kieken noar de wolken en de lochten,
En te genieten an de weaterkaant!

Miskien zu' j' dan mit al die bombast breken,
En deal ie of noar meer normael alloot,
Omdat je hárte kaans krigt om to spreken,
En zeg ie simpelweg: „Wat is de wereld mooi!”

JOUK.

202.
**An Jan Aarm zien haand
Deur 't Stellingwerfse laand!**

XV. Noar de Westhoek.

't Is al weer een mooi posien leden, mar de meensken mit een heuid as een almenak-leuzenzak zullen het nog wel weten: meneer Bert Garthoff (mit twee f-ies) het het indertied op een zundagmorgen eens over de Westhoek had. Dat het zoe'n mooie, rustige wereld was doar, en dat 'de voegelties er zo mooi fluitten, en dat het raanke riet er zo rusteloos te roesen ston, en zo verder en zo voort. En toen heb ik meneer Garthoff evenpies wat gemien an de slippe van de jasse trokken, deur hem te vetellen, dat een onbewoonber verkloard krottien veur een keunstschilder een kasteeltien wezen kan, mar veur de bewoners een pest! En toen bin we op 'e Lendediek belaad, en doar bleven de woorden in de modder vaaste zitten, en dat vunnen wi'j beide een staark stok.

Afijn, ik leze de „Stellingwerf” netuurlijk altied van A tot B, en toen 'k hem disse keer uut hadde, ha' 'k hoast de vlagge hesen op 'e toren van Pepergoa, want doar ston het heur: „Lindedijk voor de radio.” En Corr. uut de Grote Veenpolder (woarom as die ni'jsskrievers alfemoale Corr. hieten, mag Sunterkloas weten) — Corr. uut de Grote Veenpolder het de zonnebrille niet op had: „Het is goed dat de Lindedijk weer eens in de publiciteit komt” skrift ie. Nou, zo deank ik er ok over. En zo zullen de heren Kupers, Van der Veen en Steenbeek er ok wel over docht hemmen. Doarom hoop ik, dat ze gien blattien kraantepepier veur de mond hullen hemmen, mar een toeter. Want het mag honderd keer een regeringsuutzending worren (ze zullen trouwens mit ien keer wel ophollen in Hilversum), dat betekent nog niet, dat de minister derekt over de brogge (Helomavoart) komt mit de geldponge. Ie moen al oarig harde roepen, veurdat het deur de muren van 't ministerie hennegoat, want da' 's nog een old gebou, zonder hardboord.

Nou moe' j' netuurlik niet deanken, dat de minister doar allient zit, heur. Nee, doar zitten de knippers ok. Dat bin de meensken, die niks anders doen, as stokkies uut de kraanten knippen. Grote stokkies, kleine stokkies, olderwetse stokkies, mederne stokkies, plezierige stokkies, troanige stokkies en lappen. As ze mar belangriek binnen veur 't ministerie. En as ze ok mar in 't Hollaands skreven binnen, want anders kun die geleerde heren er niet uut wies worren vanzelf. Doarom stoat er noa drie moanden ok nog nooit een veurrangsbord bi'j de uutrit van Ni'j Lindenoord....

In augustus wordt het uutzunnen en réken mar, da' we luusteren zullen. We willen wel eens even weten, of er nog genoeg pit in de Westhoekers zit, om te zeggen, woar 't op stoat.

En nou we 't toch over pit hemmen: 't veld is kloar. 't Sportveld „De Grote Veenpolder”. Da' 's een mooi ding. Da' 's een middel om de jeugd te hollen. Wie de jeugd het, het de toekomst. 't Meugen dan miskien niet derekt grote sportverenings worren, die van het veld gebruik meaken, mar wat hindert dat? Is een klub allient mar gelokkig mit topprestoaties? Mót er beslist een eerste-klasser-kaans in zitten? Kom nou! D'r bin vierde-klassers genoeg, die mit vule meer plezier en mit vule meer pit speulen as de kampioenen. We leven in een wereld, die wat riekelik deankt in getallen. De wedstried wordt niet hullen om de wedstried, om de sport, mar om de punten. En de wandeltocht is allient mar goed lokt, as er honderden deelnemers waren. Die kaant moen we nou toch krek niet op! Honderd tippelers mit overtuging en geestdrift, betekent altied nog hie, wat meer as duzend kudde-dieren.

Stellingwerf
14 juli 1961

Op 5 en 6 augustus worren er weer volksfeesten hullen in Skaarpenziel - Spanga. VOLKSteesten, da' 's een mooi woord. Dat betekent dat het feesten binnen uut het volk, veur het volk en deur het volk. Niet veur een klein groepien, dat er toevallig mit te meaken krigt, mar veur groot en klein, veur Jan en Alleman! „Feestfiere is ek in kunst” zegt Tetman de Vries. We hopen, dat de Westhoek die keunst nog vestoat en dat het feesten worren, die klincken as een klokke. Dan is dát het beste bewies, dat de Westhoek nog ZIN het.

JOUK, Stellingwerfse riempies; Weststellingwerf-rit, 26 augustus.

In: Friese Koerier 30 augustus 1961.

"Friese Koerier" - 30 aug 1961.

374

Stellingwerfse riempies

Weststellingwerf-rit, 26 augustus

Zoaterdagmiddag an de start bi'j Biel:
Allemaal rieders, mit hart en ziel
Veknocht an de oriënterings-sport,
Die ieder keer weer intressanter wordt.

Vort mar! Doar goan ze — elke minuut.
Erenpies wiefelen — dan resoluut!
Dóar is het „VOETPAD” — dóar man-in-boot —
Is dát een weggien, of lopt het dood?

Westhoek — Ni'jleamer — bi'j 't spoor een „tied” —
Oldehóltwolde — de droad niet kwiet!
Deur Ni'jholtpea — over Kontermaans —
Dan noar Noordwolde — hol best die kaans!

Veengoa — de Hoeve — 't goat best noar 't zint!
Drömmel, een fopper! Zowat er in!
Wolvegoa — finish zonder 4 x „IES”
Is het een blunder, of is 't een pries?

We bin mit een beker noar huus toe goan,
En netuurlik is dat mooi mit.
Mar ok zónder die pries het het best voldoen,
En 't Bestuur mag zien hulde niet ontgoan
Veur die mooie Weststellingwerf-rit!

JOUK.

JOUK, Stellingwerfse riempies; Roadsel.

In: Friese Koerier 2 septembar 1961.

Friese Koerier 2 sept 1961

3/5 Stellingwerfse riempies

Roadsel

D'r is gien meenske, die 't antwoord
mar het weater stroomt eind'loos ^{wet,}
^{deur,}
en de polen bin beide mit ies bezet;
en de tropen bin grûn van kleur.

D'r is gien meenske, die het vestoat,
mar de zee is oneindig groot;
en bij iedere n'ije dageroad
is er leven en is er dood.

D'r is gien meenske, die 't roadsel
want een dag duurt per slot mar kort; ^{kent,}
mar tussen Delfziel en Sas van Gent
ligt de horizon ieuwen vort.

JOUK.

203.

Stellingwerf
5 sept. 1961.

An Jan Aarm zien haand
Deur 't Stellingwerfse laand!

XVI. Noar Appelske.

Ziezo, dat zit er weer op! Wát? De vekaansie vanzelf! O, ha' jim dat ok al in de gaten? Krek in de roze dus! Ja, ik wust ok wel, dat alle Stellingwerfers mooie skutters binnen!

Mar goed, om presies te wezen: we hemmen 't hád! 't is vebi'j! Oflopen! Vort er mit! Allient wo' 'k jim nog even vetellen, hoe ik in Appelske kwam. Kiek, dat zat zo, ik was van plan, om het zuden in te trekken, noar Noorwegen of zo, en ik hadde zowat mien hiele huttien mit muttien achter tussen de snelbienders stopt, want ik deanke altied mar zo: ie kun nooit weten, hè! Mar nou wa' 'k op zundagmorgen vortgoan, om da' 'k even koffiedrinken wol in Buil of Boyl, en die meensken bin nooit anders as op zundagmorgen thuis, begriep ie wel. Afijn, doar zatten we wat te koffiedrinken en te proaten over disse en gene, en toen zeggen ze: „Jan jonge, skoef mar bi'j en eet mit!” Nou, waaromme niet, hè? Ze hemmen mi'j altied veteld, da' j' niks anders ofsloan mossen as stikkerige vliegen, en ik dochte veuruut al: dié zullen ze hier vanmiddag toch wel niet op 'e toafel zetten! Nou, dat wás ok zo, heur! We hemmen bést eten, lékker eten. Zók eten, doar kan Buil wies op wezen!

Toen 't op was, bin 'k vort goan, want ik zag wel, dat het heur gewoonte was, om noa de middag even plat te goan, en zoks ligt mi'j in de vekaansie niet. Ik zegge altied, ik zegge: in de vekaansie vróég uut de veren en leate onder zeil. Doar is 't vekaansie veur, woar of niet. Uitrusten ku' j' leater wel weer eens doen! Afijn, ik knappe op Appelske an, en ik bin op 't hoekien bi'j Old-, ik goa rechts, zó op Duinen-Zathe an, en wat zie ik doar: „VERBODEN VOOR BROMFIETSEN!” En dan nog het ien en aander d'r onder vanzelf, want anders was 't bord niet half vol, mar dat hebb' ik allemoale niet lezen, want ik mos stoppen, en onze meester zee altied: „Wie twee dingen op hetzelfde ogenblik wil doen, strijket over zijn eigen skenen!”

Ston ik in Appelske! „VERBODEN VOOR BROMFIETSEN.” Ja, 'k heb 't drie keer overlezen, mar 't ston d'r écht, heur! Hè' 'k mitien een kort besluit neumen: bin 'k in Appelske bleven! Tjonge, jonge, wat een meensken, wat een volk! Ijsko-eters en benane-eters en bintjes-eters, meensken meensken, wat een meensken! (Vri'j noar Tetman!). En dat drong en dat wrong doar allemoale op dat kleine hoekien bi'j mekaander, en ik hadde de Stellingwerfse vlagge wel hijsen wild veur het Gemeentebestuur van Ooststellingwerf, dat de brommers in elk geval buten disse drokte hul. Mar ik hadde allient een rooie buusdoek bi'j me, dus dat ging niet. Toevallig zat er ok nog een dikke buije an de locht, een zeldzem geval veur disse zoemer!, en doarom hè' 'k mar gauw onderdak zocht in 't museum. Nou, doar is hiel wat te zien. Herten en herties, knienen en knienegies, voegels en voegelties... „Wat leeft in bos en veld, ziet U binnen opgesteld.” Dat stoat op een dikke stien an de weg. En 't is wóar ok. D'r is een mooie vezoaming bi'j mekaander brocht. Ik hebbe mar ien bezwoar tegen zoe'n museum: die herten bin skeuten, die vossen bin vermoord. Het zal wel nodig wezen, om het antal dieren een beetien in toom te hollen, mar toch: zoe'n nust mit jonge knienen doet mi'j niet plezierig an.

As een Amerikaan in Nederland komt, goat ie netuurlik noar Volendam en dan mient ie, dat ie Nederlaand zien het. In iene dag. Doar kun we omme lachen, mar hoevule meensken bin er, die in Appelske presies hetzelfde doen? Ze kommen niet verder as de petatkroam, de speultuun, het museum en de zaandkoele, en dan deanken ze, dat ze Appelske zien hemmen, dat ze Appelske kennen. Mar ze hemmen heur de tied niet gund, om die échte knienegies en die échte herten op te zuken — en da' 's toch bepoald niet zoe'n hekse-toer. Ze bin nog nooit eens déurdrongen in de stille van die uitgestrekte bossen. Ze kennen de riekdom niet van de plassen en de poelen, en de grootsheid van de Keale Dunen hemmen ze nooit ontdekt.

Ze hemmen Appelske wel zien, mar 't Geheim niet vestoan!

Friese Koerier - 20 sept. 1961

376

Stellingwerfse riempjes

Vekaansie-herinnering an Drente

Zeg Drente, 'k heb j' in de ofgelopen weken,
Van Eelde tot an Emmen nog eens goed bekeken.
'k Heb in je dieretuun en op je vliegveld stoan;
'k Bin nog eens in de drokte van een speultuun goan.
Zeg Drente, dat was mooi! — Ie worren bedaankt!

Mar in je dorpen sprekt op stille steden
Een kudde skoapen van een old veleden.
En in je bossen, onder dichte dennen,
Leert men 't Geheim, leert men het Wonder keanen.
Jóuw Wonder, Drente! — Da' 's van jou allient!

't Ston in de boekies en de meester zee het zelf:
Dat Drente, dat is skoal — de armste van de elf.
't Was wellicht goed bedoeld. Hÿj het niet beter weten.
Want riekdom wordt zo gauw noar portefuijes meten....
Wie dát doet, Drente, zal jou nooit vestoan....

JOUK.

JOUK, Stellingwerfse riempies; Oktober.

In: Friese Koerier 14 oktober 1961.

„Friese Koerier“ — 14 okt. 1961. —

311 Stellingwerfse riempies

Oktober

Ze hemmen weer op de stoepe stoan,
Mit de zegels en mit de koarten;
En deuren en harten bin eupen goan,
In steegies en briede stroaten.

Men het weer besteld —

wéer een beetien méer.

VEUR het kiend AN de kiender geven,
Dat is mooi! Ieder joar in oktober weer
Wordt er beld. Dan bedeankt men 't even.

In een wereld, die zo vol spanning is,
Zo vol duistere berichten,
Bin die kiender een stil getugenis:
Lúgt er hope op die gezichten.

Ze weten niet, wat een H-bom kán,
Noch wat de ministers brôuwen.
Ze stoan op de stoepe — ze bellen an.
Mit geestdrift en mit vertrouwen!

JOUK.

An Jan Aarm zien haand deur 't Stellingwerfse laand!; XVII. Noar kleine plakkies.

In: Stellingwerf 20 oktober 1961.

„Stellingwerf” - 20 okt. 1961. -

204
An Jan Aarm zien haand
Deur 't Stellingwerfse laand!

XVII. Noar kleine plakkies.

't Moet in de vierde of de vuufde klasse west hemmen van de legere skoole, dat de meester pebeerde, mi'j de steden en dorpen en dorpien van Friesland, Groningen, Drenthe enzoverder in 't geheugen te prenten. Wat de goeie man ovrigenis niet lokt is, omdat mien geheugen krek gattiespanne was: de grote brokken bleven liggen, mar de kleinties vullen er deur. We hadden van elke provincie zoe'n mooie, lange lieste, en 't was de bedoefing, om die uut het heufd te leren en dan ok nog te weten, welke stip op 'e koarte as bi'j welke neame op 't pepiertien paste. En of het nou west is, omdat onze meester nog nooit een gattiespanne zien hadde, of om wat anders, dat weet ik niet, mar hi'j stampte mar en hi'j stampte mar, en zoas dat bi'j zokke dingen gaat: hoe langer a' j' er in omme reuren, hoe meer as er deurhenne zakt. En toen ik in de zesde zat — een joar of wat leater — toen wust ik er mar elf meer en

dat waren Leeuwarden - Groningen - Assen... afijn pebeer 't zélf mar eens! En wat zee onze (aandere) meester tóén? „Jan jonge,” zegt ie, „ie bin al mooi op 'e goeie weg. Ie kun 't nog wel eens ver brengen in de wereld. Want ie hemmen nou het onderskeid al in de gaten tussen groot en klein, tussen belangriek en ónbelangriek. Leer d'r veur Friesland nou nog drie plakken bi'j: Harlingen, Sneek en Noordwolde, en veur Groningen Stadskenoal en veur Drenthe Frederiksoord, en dan is 't mi'j mooi genoeg.” En toen gaf de meester mi'j een ni'jje atlas, waar wel duzend plakken achterin stonden, mooi op 't alfabet of, en achter elk plak stond, op welke koarte a' j' 't vienen konnen. En toen ging mi'j een lochien op: het is veneamer, om 't alfabet op een prikkien te kennen, as om een lange lieste mit plakneamen uut 't heufd te leren. Dat heldere ogenblik pries ik tot vandeage de dag. As ik tillefoneren wil mit ieene in Gasselterni'jveensemond, dan doet het er jommes niet toe, of ik wete waar 't ligt, mar dan moet ik in de tillefoongids vlogge de G vienen kunnen, da' s vule veneamer. Trouwens, ik hebbe van de weke toevallig nog een ni'jje skoole-koarte zien, mar d'r stoat ok zowat niks meer op, heur!

Neem nou Oldeholtwolde. Docht ie, dat dat op een skoelokoarte ston? Niks heur! En toch is 't de mujte weerd om er eens langes te fietzen. Mar doar bin jommes de zak-atlassen veur uutvunnen? 't Is best mogelijk, da' j' ok zoe'n ding in huus hemmen. Kiek er dan veur de oarigheid eens even in, of er soms Oudehoutwoude stoat.... Ja, dat kan best heur. We BIN mooi an 't vernollandsen in de Stellingwerfen. De Kleaterenleane op 'e Hoeve is ók al Ratellaan worren. As de kiender nou over een joar of wat vroagen, hoe die neame eanlik ontstoan is, dan zocht Vader dat even op in 't woardeboek, en dan leest ie, dat een ratel een holten klepper was, die een reatelend geluud meakt, en dan snapt ie d'r nog krek zovule van as niks. As het nou nog Klaterlaan west hadde, dan hadd' ie in datzelve woardeboek keken, en dan hadd' ie lezen, dat een klater een ratel of rammelaar is, en dan.... Dan hadd' ie dus lieke ver west, zegt er iene. Nou, as 't een liepe Vader was, dan niet heur. Dan hadd' ie nog wel even verder keken. En dan hadd' ie zien stoan: klater-abeel is witte papelier. En DAN was hem een lochien opgoan:

„Langs de dijk staan met z'n vieren
Witte zilver-populieren.”

Nou bin we zomar van Oldeholtwolde noar de Hoeve gaan. Is dat zo toevallig? Welnee, hielemoale niet. Op 'e brommer kun we Veen-
goa ok nog wel even mitpikken, of Oldetriene, of Ni'jholtpea. Allemoate kleine plakkies, die niet op 'e ni'jje skaelekoarte staan. Die de kiender ok niet meer uut 't heufd leren. Op 'e zakatlassen, ja, doar, stoan ze wel. Mar wie gebruikt zoe'n ding? Allient de vekaansie-gangers die de stille wegges zuken, of de uutzetters van een oriënteringsrit. Zorgen die, dat de skoelbaanken bezet blieden? Netuurlik niet. Zorgen die, dat de winkelier een beheurlike umzet het? Allient een pakkien sigeretten en stokkien sukela....

En de mensken van 't Ministerie hemmen allient de dikke stippen leerd.... En 't alfabet. A' 'k Gasselterni'jveensemond veur de twintigste keer bellen mos, word' ik miskien tóch nog wel neskerig waar 't ligt.

„Friese Koerier“... 21 okt. 1961

378 / Stellingwerfse riempies

Kedogies....

D'r goat zowat gien dag vebi',
Of bi'j de buren en bi'j mi',
En 't zal bi'j jim wel krek zo wezen,
Smit ien of aand're goeie man
Een steapel folders in de gang.
En 't loont de mujte, ze te lezen!

De iene gefst een fiets kedo!
De aander een T.V. of zo!
Ie kun mar healen en mar healen!
Wasmiddels — auto's — en beskuut....
Allient an 't entien van 't besluit
Moe j' een peer senten toe-betealen!....

Ien ding stoat mi'j niet eerlik an:
Wanneer dat allemoale kan,
En men is mit zien geld velegen,
Waarom dan niet mit iene slag
De priesen, morgen an de dag,
Een stok veleegd? — Wát is er tégen?...

JOUK.

JOUK, Stellingwerfse riempies; Kienderboekeweke.

In: Friese Koerier 2 november 1961.

„Friese Koerier“ — 2 nov. 1961. —

319 Stellingwerfse riempies
Kienderboekeweke

(28 okt.—4 nov.)

't Is nijje weke boekeweke
Veur onze jeugd, dus veur 't gezin!
En wie „de wiekslag“ het bekeken,
Die wet het: doar stoat hiel wat in!

En dat bin nog mar een peer handerd
Van alles wat te leuren is.
Wie in de winkel komt, verwondert
Hem om de veurraad — zonder mis!

Bekiek het nou niet al te ruchtter,
Allient as een rekloame-stag!
Mar komt je zeun' of dochter skuchter
An Vader vroagen, of het mág,

Geef dan van harte een peer senten
Veur 't boekien van heur keuze mist!
Want boeken geven hoge renten,
En bin doarom een riek bezit!

JOUK.

In: Stellingwerf 30 november 1961.

205

An Jan Aarm zien haand
Deur 't Stellingwerfse laand!

... 30 nov. 1961 ...

XVIII. Noar Afrika!

Nee, beste meensken, ik hebbe hiel wel in de gaten, dat jim wel in de gaten hemmen, da' 'k doar niet west bin. Stel je veur: Jan Aarm op zien brommer noar Afrika. Jan Aarm op het eerste blad van alle dagbleaden en vrouwiude-tiedskriften. Jan Aarm levensgroot in de ni'jje donderdag-utgoave van onze eigen „Stellingwerf”. 't Zol een mooie boel worren. A' 'k me niet vergisse, zee iederiene morgen an de dag zien kraante op.

Och, och, dat kleine kereltien op zien gammele brommertien noar dat grote Afrika, mit de Kongo en Algiers en de Nijl vol kroke-dillen en de neushoorns in de wildernis, brrr. En de Middellandse Zee overstikken op 'n weaterfiets - zoas de Noordwoldigers nog wel kennen uut de goeie olde tied, dat Zandhuizen een bakker hadde. Wat een belangstelling, wat een meensken bi'j de Hellige, as doar proefrijd worde. Weten jim 't nog?

Mar om in Afrika weeromme te kommen, ik trof disser deagen een old Noordwoldiger en die ha' 'k in joaren niet zien en toen 'k hem nou al zag, docht ik: „Jonge, bi'j 't nou, of bi'j 't niet.” Mar hi'j was 't wel heur. Een beetien deur 't hoar grujd en zo, afijn, dat past ok wel bi'j de tied van 't joar: „Zie de maan schijnt...” Hi'j kende mi'j niet meer, mar ja, dat vewonderde me eanlik niks, want ik hebbe een helm kocht. Kjek, ie hemmen slim gelokkige meensken, die worren mit zoe'n ding op geboren, mar 't het mi'j een mooie stuver kost. Hindert niks heur. Ik riede nou wel twintig kilometer op een dag harder en tied is geld zee de man, die zeuven deagen of vuufendartig gulden kregen hadde.

Wi'j kwammen dus goed en wel aan de proat en dan is 't eerste wa' j' zowat aan mekaander vroagen: „En woar zit ie nou?” En loat ie nou doodgemoedereerd zeggen: „Ik zitte in Afrika.” Het eerste ogenblik docht ik, dat ik heus ok in Afrika zat, want we zatten jommes stief tegen over mekaander, mar toen begreep ik wel, dat het mar een grappien was. En ik zegge: „Zo?”

„Ja,” zegt ie. „Doar zit ik nou al een joar of wat en 't voldoet me best. Wel een tikkeltien an de waarme kaant, mar alles moet wennen, hè?”

En zodoende begreep ik, dat ie het tóch mien-de. Hi'j zat dus werkelijk in Afrika. Hi'j waarkte doar. Hi'j woonde doar. In Nigeria. Jonge, jonge wat een ende van huus. Zól ie hem doarginds werkelijk thuis vulen? Of zol ie er allient mar wezen, om de kost te vedienen, wat dichtër bi'j huus niet zo makkelijk lokken wol? „Over een peer joar hol ik er mit op, Jan. Dan is 't mooi west.”

Toen skeut mi'j een klein veurvallegien in 't zin. We waren disse zoemer mit de reisverening op stap en we reden mit de bus deur de Wieringermeer. Een mooie wereld, mit grote boerderi'jjen en vruchtber laand. Toen zeg ik tegen mien buurman: „Klaas,” zeg ik, „zol ie hier nou wel wonen willen?”

Het bleef even stille en toen zegt ie: „Och, wat za 'k doarvan zeggen. 't Is een mooie wereld hier en de boerderi'jjen zien er goed uut. Ik hebbe mar ien bezwoar: 't is zoe'n ende van huus.”

Desnoods wol ie er dus wel wonen, wel waarken, wel geld vedienen, mar 't was zoe'n ende van huus.... Wat is de Wieringermeer, vergeleken bi'j Afrika?

Het plattelaand lopt leeg. De Stellingwerven lopen leeg. Willen die meensken allemoale zo greag in de stad wonen? Bin ze de Westhoek dan zó sneu? As ik mien miening zeggen mag: NEE! As er waark is en as er huzen binnen, wien ze gerust nog wel in Buil wonen. En niet iederiene wil persé ondergaan in de grote massa van de lopende-baandfabriek.

As Jan Aarm sputtert, moen de kleine dorpen brullen!

In: Stellingwerf 28 december 1961.

206
**An Jan Aarm zien haand
Deur 't Stellingwerfse laand!**

XIX. Noar febrewoari '56.

As het kwik een dag of wat onder nul stoat,
dan weet ik niet, beste meensken, hoe as 't jim
goat, mar dan smiet ik de brommer an de
kaant en zuke de veroeste iezers op.

En dan deank ik mitein an de Sterrit. Zol 't
eindelijk weer een een olderwetse winter wor-
ren? Krek as in '56? Zollen we eindelijk de
bienen weer eens flink uutsloan kunnen? Ik
hope het! Mar ik hope ok, dat het ies wat beter
wezen zal as toen. Want jonge, jonge, wat wás
't min! Weten jim dat zo krek niet meer?
Vetrouw dan mar even op 't beste geheugen
van jim aller Jan Aarm: het potlood en 't pepier
hemmen hóast zes joar de herinnering beweerd
an zoaterdag de vierde febrewoari '56.

Bien mar mit onder op 'e Splitsloot:

Doar kwammen de iezerties onder.
De Splitsloot was woarlik giên wonder:
De streek kwam er naargens goed in.
Het ies zal vol bulten en knarren,
't Was hier en doar werkelijk bar en
Dat al zo derekt an 't begin!

Ok de Tjonger tot Hoek Helomavoart leut
hem niet van zien beste kaant zien, en noa het
stempelen kwam de Helomavoart zelf:

We gooiden het gauw in de streken,
Mar 't was even rap weer vekeken,
Want bomies is skilfrig en bros.
Dan waren er ok nog die broggen,
Slim lege veur kreak'rige roggen.
Woar ko' we nou eind'lik eens los?

Tussen de Driewegsluus en Ossenziel worde
het er gelokkig niet minder an:

De haand kon er bij op 'e rogge,
De streek worde strakker en vlogge,
We skeuten nou lekkerties op!
Het zunnegien lachte zien beste!
We worden wat driester op 't leste,
En skeuven om beurten an kop.

Een bord soep in Ossenziel en dan op de
Kuunder an, woar het ies over het algemien
„toamelik” was:

Hier kwammen we, holderdebolder,
Werchtig nog an in de Polder!
Dat Dorpshuus ston wel wat wied vort.
We nammen een hap veur de honger,
En zetten toen an op 'e Tjonger.
Dié ofstaand was g'lokkig mar kort.
En hier worde 't fieden een wille!
De wereld een sprokien zo stille,
De iesvloer lag glad en egoal.
We konnen eens Jekkerties zweven,
Wat snelheid en sierlikheid geven,
Het zunnegien blonk op het stoal!

In Skoterziel was weer een kontrolepost, en
toen ging het over goed ies noar Hoek Heloma-
voart, woar we alweer een stempel kregen. Nou
die Helomavoart nóg eens:

Wéér Helomavoart, en wéér rommel!
Wéér broggen! Mar dat was...

ja drommel!

De broggen wied eupen veur 't ies!
De leste, doar mo' we an de kaant deur,
Doar stonnen twee man mit een slee heur!
We stelden dat daonig op, pries!

Het leste stempel op 'e Driewegsluus en dan
over het Wiede van de Lende noar de Spoor-
sloot:

't Was niet zo geweldig, dat Wiede;
Toch klonken de iezers hier bliede:
De rit was zo krapan volbrocht!
En alhoewel 't ies werk'lik slecht was,
Wat trouwens al veur de tied zegd was,
Het was tóch een prachtige tocht!

„Stellingwerf”
- 20 dec. 1961 -

Jammer, dat de Spoorloot het, zoas trouwens
alle joaren, ok nou weer zitten leut. Mar toen
we goed en wel bij Dragt zatten en het (wel
hiel mooie) speltien bekeken, toen ko' we mar
iene konklusie trekken:

Het was al een peer winters leden,
Mar nou hé' we 'm tóch eens weer reden!
En dat het ons hiel best voldoan!
We hopen 't ok volgende joaren,
As 't éven kan, weer zó te kloaren,
Dat wi'j an de startstrepe stoan!